

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Královéhradecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Pomocná škola DIAKONIE ČCE, Vrchlabí, Palackého 926

Adresa: Palackého 926, 543 01 Vrchlabí

Identifikátor školy: 600 024 636

Termín konání orientační inspekce: 15. - 16. duben 2002

Čj.	093 175/02-5060
Signatura	oi5nv401

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Pomocná škola DIAKONIE ČCE, Vrchlabí, Palackého 926 (dále jen škola) byla zřízena Diakonií Českobratrské církve evangelické jako církevní organizace. Škola vychovává a vzdělává obtížně vzdělatelné žáky s takovými nedostatky rozumového vývoje, pro které se nemohou vzdělávat ani ve zvláštní škole, jsou však schopni osvojit si alespoň některé prvky vzdělání. Obsah výchovně vzdělávací činnosti se zaměřuje na vypěstování návyků sebeobsluhy, osobní hygieny a na rozvíjení přiměřených poznatků a pracovních dovedností s předměty denní potřeby.

Podle *Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* škola sdružuje pomocnou školu pro žáky s více vadami s kapacitou 8 žáků a přípravný stupeň s kapacitou 4 žáci. Školu tvoří jedna třída, do které byli v době inspekční činnosti zařazení čtyři žáci pomocné školy a jeden žák přípravného stupně.

Činnost školy probíhá v prostorách Diakonie ČCE - Střediska Světla ve Vrchlabí (dále jen středisko).

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Pomocná škola pro žáky s více vadami a přípravný stupeň

Výuka probíhá podle Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy, který schválilo MŠMT ČR pod čj. 24 035/97-22 s platností od 1. září 1997.

Týdenní hodinová dotace přidělená jednotlivým předmětům odpovídá deklarovanému vzdělávacímu programu. Obsah učiva v aktuálním školním roce vychází z učebních osnov a je přehledně rozpracován v *individuálních výchovně vzdělávacích plánech* s příkladnou vypovídací hodnotou. Přizpůsobení vzdělávacích požadavků možnostem žáků je v souladu s obecnou koncepcí pomocné školy. Individuální plány vycházejí z doporučení odborných poradenských pracovišť a ze zjištění učitelky získaných vlastní pedagogickou činností.

Kontrolou zápisů v třídní knize nebylo zjištěno neplnění učebních osnov.

Příprava učitelky i asistentky učitelky na jednotlivé hodiny byla s ohledem na materiální zabezpečení a organizaci výuky zodpovědná. Byly stanoveny výukové cíle, které odpovídaly potřebám žáků, jejich schopnostem a dovednostem.

Výuka je zajištěna učitelkou, která má odpovídající vzdělání, a asistentkou učitelky. Obě vyučující prokazovaly v průběhu sledovaných vyučovacích hodin znalosti základních speciálně pedagogických dovedností, působily na žáky vlastním příkladem a vystupovaly s pedagogickým taktem.

Společná výuka probíhá v kmenové, esteticky zařízené a pro výuku podnětné, ale vzhledem k potřebám a věku dětí málo prostorné učebně, s nedostatečným místem pro pasivní a pohybovou relaxaci. Tyto nedostatky jsou částečně kompenzovány dělením třídy, kdy část žáků pracuje pod vedením učitelky a část žáků vede asistentka učitelky. V tuto dobu jsou využívány prostory střediska (dílny, tělocvična, herny apod.). Kmenová učebna je vybavena novým školním nábytkem s nastavitelnou výškou lavic, které odpovídají věku žáků. Velikost pracovní plochy školních lavic není vzhledem k antropometrii jednotlivých dětí optimální.

Subjektivně posouzená kvalita prostředí z hlediska ovzduší, osvětlení, hluku a pořádku respektovala psychohygienické požadavky žáků i vyučujících. V hodinách byla zpravidla zohledňována přirozená únava žáků. Vyučující přizpůsobovaly členění hodin a tempo výuky

aktuálnímu psychickému a zdravotnímu stavu žáků. Všichni žáci měli možnost postupovat ve výuce vlastním tempem. Příznivá psychosociální atmosféra výrazně ovlivňovala vyučovací proces. Žáci byli vhodným způsobem vedeni ke správnému sezení při práci.

Vybavení učebnicemi a učebními texty postačuje, učební pomůcky, i speciální, jsou obměňovány v závislosti na potřebách a finančních možnostech školy. Pomůcky pro konkretizaci učiva a upevňování znalostí jsou běžně při výuce využívány.

Vyučovací jednotky se zpravidla vyznačovaly promyšlenou strukturou s moderními prvky aktivního zapojení žáků do výuky. Jednotlivé činnosti byly vyvážené, vhodně na sebe navazovaly a většinou nescházely ani prostor pro závěrečnou rekapitulaci. V řízení výuky bylo zřetelné zohledňování rozdílů ve stupni mentálního rozvoje jednotlivých žáků a v míře osvojování správných návyků. Úkoly byly ve všech sledovaných předmětech důsledně individualizované, žáci je plnili samostatně či za dopomoci učitelky. Učitelka i její asistentka sdělovaly pokyny přiměřenou formou a vhodně je strukturovaly. Žáci dostávali jednoznačné pokyny před každým dílčím úkolem, pracovali většinou aktivně, byli zapojeni do všech činností. V hodinách byly využívány především pracovní listy se zaměřením na praktické činnosti, byla respektována didaktická zásada názornosti. Vyučující dbaly na rozvíjení jemné i hrubé motoriky žáků, důsledně vedly žáky k vytváření rutinních dovedností a návyků.

Vyučující na začátku hodin vhodným způsobem žáky motivovaly, v průběhu učebních činností je často povzbuzovaly a posilovaly jejich sebevědomí, v hojné míře bylo využíváno mezipředmětových vztahů. Bezprostředně po splnění dílčích úkolů je slovně hodnotily, přitom účelně využívaly pochvalu. Hodnocení vycházelo z dobrého poznání jednotlivých žáků, zohledňovalo stupeň jejich mentálního postižení. Oceňování každého pokroku zvyšovalo motivační účinnost hodnocení.

Obě vyučující prokázaly velmi dobré komunikační schopnosti. Jejich jednání se žáky se vyznačovalo trpělivostí a citlivým přístupem. Od žáků byla vyžadována verbalizace činností pro podporu jejich aktivní slovní zásoby. Rozvoj řeči jednotlivců byl v převaze podporován, žáci komunikovali s ohledem na úroveň svých možností. Verbální i neverbální komunikace vyučujících byla velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Učební osnovy jsou plněny, stanovené výukové cíle odpovídají aktuálnímu složení třídy. Plánování a příprava výuky jsou vzhledem k aplikovanému vzdělávacímu programu hodnoceny jako velmi dobré.

Personální podmínky výuky jsou vynikající, vyučující prokazovaly znalosti základních pedagogických dovedností, pracovaly iniciativně a tvořivě.

Velikost kmenové učebny není optimální, nedostatek je částečně kompenzován využíváním prostorů střediska. Škola disponuje dostatkem didaktického materiálu, na jehož zajištění a zhotovení se podíleli rovněž pracovníci školy. Materiální podmínky výuky jsou velmi dobré.

Učební prostředí je podnětné a estetické, ve výuce jsou uplatňovány zásady duševní hygieny. Psychohygienické podmínky jsou velmi dobré.

Podmínky výuky jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Struktura vyučovacích hodin odpovídá věku žáků, stupni jejich postižení a výukovým cílům. Účelnost a vhodnost organizace výuky, použitých metod a forem práce jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Účinnost motivace a způsob hodnocení žáků ve vyučovacím procesu je vynikající, stejně tak jako úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky a vyučujícími.

Kvalita vzdělávání je na základě výše uvedených skutečností hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Koncepční záměry ředitelky školy vycházejí z dobrých znalostí konkrétních místních i regionálních podmínek a vhodně na ně reagují. Hlavní cíle školy jsou deklarovány společně se záměry střediska ve *Výroční zprávě*. Cíle jsou reálné a adekvátní úkolům speciální školy.

Střednědobé plánování činnosti školy zahrnuté v dokumentu *Plán činnosti - 2002* vychází z koncepčních záměrů školy a aplikovaného vzdělávacího programu. Jsou v něm uvedeny konkrétní akce školy, které jsou upřesňovány na pravidelných poradách pracovníků.

Organizační struktura školy je jednoduchá a funkční a vychází z *Organizačního řádu Diakonie Českobratrské církve evangelické*. Ředitelka, která současně řídí středisko, je přímou nadřízenou dvěma pracovnícím školy (učitelka a asistentka učitelky). Kompetence jsou jasně vymezeny.

Organizace vyučování odpovídá obecně závazným právním předpisům. Dokumentace školy upravující organizaci její výchovně vzdělávací činnosti je vedena pečlivě. Předložené dokumenty jsou přehledné, funkční, údaje odpovídají skutečnému stavu. Řád školy je koncipován jasně, srozumitelně a vychází ze specifických podmínek školy.

Informační systém se opírá o tradiční formy přenosu informací uvnitř školy i směrem k rodičům a dalším partnerům. Informace uvnitř školy jsou předávány rychle a úplně, pracovníci mají přístup ke všem důležitým informacím. Mezi pracovníci převládá denní osobní kontakt a aktuální přijímání potřebných opatření. Osobní a citlivé údaje jsou chráněny před možným zneužitím.

Škola klade důraz na spolupráci s rodiči žáků, nabízí zákonným zástupcům aktivní spolupráci.

Skupinová i individuální výuka je doplněna o práci v aktivizačních dílnách, rehabilitaci, biblické chvílky, kulturní a sportovní akce a školu v přírodě. V odpoledních hodinách mají žáci možnost účastnit se zájmových kroužků střediska či školy (vaření, ruční práce, aerobik, sportovní hry). Škola zajišťuje rovněž logopedické služby nejen pro své žáky, ale pro všechny klienty střediska.

V rámci zabezpečení vhodné prezentace školy na veřejnosti jsou pravidelně pořádány Adventní koncerty, dále Dny otevřených dveří či besídka ke Dni matek. Pro zajištění optimálních podmínek pro činnost školy spolupracují její pracovníci systematicky se sborem ČCE ve Vrchlábí, s poskytovateli sociální péče v regionu, s neziskovým sektorem i s médii. Škola umožňuje praxi studentům středních, vyšších odborných i vysokých škol.

Vzhledem k velikosti školy má řízení převážně operativní charakter s převahou demokratických prvků. V době inspekční činnosti se jevílo jako funkční, pružné a účinné. Stimulační systém je tvořen jednak morální motivací při každodenním osobním styku, jednak formou nadtarifních složek platu. S jejich výší a důvodem přiznání jsou pracovníci seznámeni. Vyučující prohlubují znalosti v oblasti vzdělávacích disciplín i speciálně-pedagogických činností, sledují nové trendy. Plnění úkolu metodického vedení a odborné pomoci ředitelky dokládají inovace a doplňování didaktických pomůcek, odborné literatury i promyšlené organizování výchovně vzdělávací práce.

Ředitelka školy pomáhá vytvářet ve škole ovzduší vzájemné podpory, které usnadňuje otevřený rozhovor o problémech a jejich řešení.

Kontrolní činnost ředitelky je uskutečňována v rámci plánovaných hospitací, orientačních vstupů do třídy a společných akcí s následným vyhodnocováním zjištěných skutečností a přijímáním opatření pro další zkvalitnění práce. Úroveň péče o prostředí je sledována denní průběžnou kontrolou. Výsledky kontrolní činnosti jsou s pracovníky projednávány.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Kvalita, rozsah a účelnost plánování vzhledem k velikosti a podmínkám školy je hodnocena jako velmi dobrá. Organizační uspořádání školy a jejích informačních systémů je vynikající, stejně tak jako efektivnost vedení a motivování pracovníků. Systém, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivnosti čerpání účelových prostředků

Účelové prostředky nebyly v roce 2001 pomocné škole přiděleny.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření pomocné školy za rok 2000 byla předložena a obsahuje potřebné náležitosti. Jelikož je financování pomocné školy zajištěno z více zdrojů, je zde přehledně sestaven soupis výnosů a nákladů ze všech těchto zdrojů a výroční zpráva o hospodaření věrně zobrazuje hospodaření pomocné školy.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Ve sledovaných oblastech nebylo zjištěno neefektivní využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Pomocná škola Diakonie ČCE je podle *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol* od 1. září 1999 církevní organizací. Samostatnou zřizovací listinu nemá, je součástí Střediska Světlo ve Vrchlabí, které bylo zřízeno Rozhodnutím ředitele Diakonie ČCE se souhlasem představenstva Diakonie ČCE schváleného 27. synodem ČCE dne 22. června 1991. V současné době jedná ředitelka školy se zřizovatelem o vystavení samostatné zřizovací listiny pro pomocnou školu. Termín, ve kterém má dojít k vydání zřizovací listiny, byl stanoven na 1. červenec 2002.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 25 338/99-21 ze dne 19. července 1999

- Zřizovací listina Diakonie ČCE – středisko Světlo ve Vrchlabí čj. D 351/2000 ze dne 27. 4. 1992 ve znění dosavadních úprav z 15. 12. 2000
- Změna zřizovací listiny čj. D 237/2001 ze dne 9. 7. 2001
- Jmenování do funkce ředitelky Střediska Diakonie ČCE – speciální, mateřské, zvláštní a pomocné školy pro žáky s více vadami čj. D 31. 1. 1997 od 1. 2. 1997, vydané Diakonií ČCE dne 31. 1. 1997
- Výroční zpráva Diakonie ČCE, Středisko Světlo ve Vrchlabí, Palackého 926, Vrchlabí 1 za rok 2001, nedatováno, bez čj.
- Výroční zpráva o hospodaření za rok 2000
- Záznamy o práci v zájmovém útvaru vedené ve školním roce 2001/2002
- individuální výchovně vzdělávací plány pro žáky ve školním roce 2001/2002
- třídní kniha vedená ve školním roce 2001/2002
- rozvrh hodin ve školním roce 2001/2002
- osobní dokumentace žáků ve školním roce 2001/2002
- třídní výkaz a katalogové listy vedené ve školním roce 2001/2002
- Plán činnosti - 2002, nedatováno, bez čj.
- Zápisy z porad ve školním roce 2001/2002
- Provozní řád, nedatováno, bez čj.
- Organizační řád Diakonie Českobratrské církve evangelické ze dne 22. ledna 2002, bez čj.
- Školní řád s účinností od 1. září 1999, nedatováno, bez čj.
- záznamy z kontrolní činnosti ředitelky školy
- podkladová inspekční dokumentace vyplněná ředitelkou školy.

ZÁVĚR

Učební osnovy jsou plněny, stanovené výukové cíle odpovídají specifickému složení třídy. Personální podmínky výuky jsou vynikající, vyučující prokázaly znalosti základních pedagogických dovedností, v době inspekce pracovaly iniciativně a tvořivě.

Škola disponuje dostatkem didaktického materiálu. Učební prostředí je podnětné a estetické, ve výuce jsou uplatňovány zásady duševní hygieny. Podmínky výuky jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Volené učební činnosti odpovídají schopnostem, zájmům a potřebám žáků. Uplatňované metody práce se vyznačovaly průběžným uplatňováním pedagogické vynalézavosti. Průběh vzdělávání je hodnocen jako velmi dobrý.

Plánování činnosti školy vychází z konkrétních podmínek školy. Organizační uspořádání školy je funkční, informační systémy jsou efektivní. Vedení a motivování pracovníků navazuje na kontrolní systém. Podmínky vzdělávání jsou velmi dobré.

Na základě výše uvedených zjištění lze konstatovat, že škola plní své výchovně vzdělávací cíle stanovené právními předpisy i interními dokumenty.

V průběhu inspekce nebylo zjištěno neefektivní čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Olga Talášková	Olga Talášková v. r.
Další zaměstnanec ČŠI	Věra Jiráňková	

V Náchodě dne 17. května 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 21. května 2002

Razítko

Ředitelka školy

Mgr. Jaroslava Tauchmanová

Jaroslava Tauchmanová v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	7. června 2002	093 243/02-5060
Zřizovatel	7. června 2002	093 242/02-5060

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
--	--	Připomínky nebyly podány.